

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Rede

Brussel, 9 december 2014

ECA/14/57

Rede door Vítor Caldeira, President van de Europese Rekenkamer

Presentatie van de Jaarverslagen 2013

Raad van de Europese Unie (Economische en Financiële Zaken)

Brussel, 9 december 2014

Alleen de uitgesproken versie geldt.

ECA Press

Damijan Fišer – Persvoorlichter

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Voorzitter,

Excellenties,

Vicevoorzitter Georgieva van de Commissie,

Het is mij een eer het Jaarverslag van de Rekenkamer over het begrotingsjaar 2013 aan de Raad te presenteren.

Dit is een belangrijk moment van verandering voor Europa. Een nieuwe Europese Commissie staat voor vele belangrijke uitdagingen.

Eén uitdaging is de verbetering van het beheer van de EU-begroting, welke uit drie hoofdpunten bestaat: de beschikbare middelen uitgeven, ervoor zorgen dat dit in overeenstemming met de financiële regels van de EU gebeurt, en waardevolle - en zichtbare - resultaten behalen voor de burger. Een *omne trium perfectum*, zoals Commissievoorzitter Juncker wellicht zou zeggen.

Geachte excellenties,

Aan het begin van deze nieuwe uitgavenperiode leert het Jaarverslag 2013 van de Rekenkamer dat het financieel beheer van de EU over het geheel genomen nog niet goed genoeg is.

Wat betreft de **bestedingen van de EU begroting**, zijn in 2013 betalingen ter waarde van ruim 148 miljard euro gedaan, bijna 99 % van het maximaal beschikbare bedrag voor dat jaar.

De Rekenkamer concludeert dat deze verrichtingen in 2013 naar behoren werden weergegeven in de boekhouding, wat betekent dat wij nu sinds 2007 ieder jaar een goedkeurend controleoordeel hebben afgegeven over de betrouwbaarheid van de EU-rekeningen.

Wij hebben geen "zwart gat" gevonden in de EU-rekeningen, in tegenstelling tot wat bepaalde media schrijven. Wat we wel in ons verslag aangeven, is dat het aantal uitstaande financiële verplichtingen van de EU, ondanks het hoge niveau van betalingen, met nog eens 9 miljard euro toenam tot 322 miljard euro aan het einde van 2013.

Ons punt is dat dit één van de tekenen is dat de druk op de EU-kasstromen toeneemt. En in dit verband bevelen wij de Commissie aan om op potentiële financieringstekorten voor EU-programma's te anticiperen door adequate kasstroomramingen op te stellen.

Het is ook de reden dat wij de Commissie oproepen om ervoor te zorgen dat voorschotten en initiële investeringen uit de EU-begroting reële kasstroombehoeften weerspiegelen. Een van onze voorbeelden is dat minder dan de helft van de 14 miljard euro die sinds 2007 in **financieringsinstrumenten** is ondergebracht de eindbegunstigden aan het einde van 2013 ook daadwerkelijk had bereikt.

Dit is een van de risico's van het gebruik van financieringsinstrumenten. Een ander risico is dat wanneer overheidsgeld in toenemende mate wordt ingezet om middelen te verwerven, het geld ook steeds meer buiten het bereik van openbare verantwoording en controle komt te liggen. Zonder de juiste voorzorgsmaatregelen blijft het risico dat financieringsinstrumenten het moeilijker maken om te zien waar het geld heengaat, of er aan de voorwaarden om het geld te gebruiken wordt voldaan en welke resultaten er worden behaald.

Wij hebben dit punt niet alleen belicht in ons jaarverslag, maar ook in twee recentelijk verschenen overzichten, één over openbare verantwoording en hiaten in de controle en een ander over de risico's voor het financieel beheer van de EU.

En vandaag noem ik het opnieuw omdat het zeer relevant is in het licht van het Investeringsplan voor Europa dat de Commissie onlangs heeft aangekondigd. Het nieuw op te richten **Europees Fonds voor strategische investeringen** zal uiteindelijk berusten op uit de EU-begroting gegeven garanties, om zo particuliere financiering te verwerven. Daarom moeten de beginselen van transparantie, verantwoording en overheidscontrole worden in acht worden genomen.

Excellenties,

De EU-begroting wordt besteed, maar te veel betalingen **voldoen** nog steeds niet **aan de regels**.

De Rekenkamer schat dat in 2013 het globale foutenpercentage voor de betalingen 4,7 % bedraagt tegen 4,8 % in 2012. Dit ligt aanzienlijk hoger dan de "materialiteitsdrempel" van 2 %, zoals het geval was in alle jaren waarin de Rekenkamer de EU-rekeningen heeft gecontroleerd.

In 2013 vertoonden alle uitgaventerreinen een materieel foutenpercentage. De enige uitzondering vormde de 10,6 miljard euro die de EU aan haar eigen administratie uitgaf.

De Rekenkamer schat dat het foutenpercentage hoger is voor de 80 % van de EU-middelen waarbij de verantwoordelijkheid voor het beheer ervan wordt gedeeld tussen de Commissie en de lidstaten. Wij schatten het foutenpercentage op gebieden onder gedeeld beheer in op 5,2 % tegen 3,7 % op de andere terreinen, die hoofdzakelijk rechtstreeks door de Commissie worden beheerd. Zoals ook blijkt uit de aanvullende analyse in ons overzicht van EU-uitgaven voor cohesie en landbouw gedurende de periode 2007-2013, treft de Rekenkamer in alle lidstaten fouten aan.

Corrigerende maatregelen die door de Commissie en de nationale autoriteiten zijn getroffen, dragen er absoluut toe bij dat het globale foutenpercentage laag blijft, maar onze bewijzen tonen aan dat in het kader van de huidige regelingen aanzienlijk meer kan worden gedaan om fouten in eerste instantie al te voorkomen.

Zo had het door de Rekenkamer vastgestelde foutenpercentage voor plattelandsontwikkeling in principe kunnen worden verlaagd van 6,7 % naar 2 % als de nationale autoriteiten alle informatie hadden gebruikt waarover zij beschikten voordat zij uitgaven bij de Commissie declareerden.

De belangrijkste oorzaken van fouten waar de nationale autoriteiten voor moeten uitkijken, zijn dezelfde als in voorgaande jaren: declaraties van niet-subsidiabele kosten, ernstige inbreuken op de regels inzake het plaatsen van overheidsopdrachten, en onjuiste opgave van landbouwoppervlakten.

De Rekenkamer is van mening dat voorkomen beter is dan genezen, omdat dergelijke fouten inzake de regelmatigheid ook de doelmatigheid en de doeltreffendheid van EU-uitgaven in gevaar brengen. Dit brengt mij bij de derde kernboodschap van ons jaarverslag.

Excellenties,

De Rekenkamer is van mening dat de financieel beheerders op EU- en nationaal niveau bij het besteden van EU-middelen meer oog moeten hebben voor resultaten.

Gedurende de programmeringsperiode 2007-2013 lag de nadruk in de eerste plaats op het uitgeven van de beschikbare middelen, vervolgens op het voldoen aan de regels en pas daarna - en in betrekkelijk beperkte mate - op het **bereiken van resultaten**.

Hieruit blijkt een hoofdkenmerk van EU-regelingen voor begrotingsbeheer. Functionarissen van de EU en de lidstaten stonden behoorlijk onder druk om uitgaven te doen, omdat zij anders de financiering zouden kunnen verliezen. Daarbij ontbrak echter aan stimulans om resultaten te behalen met de middelen.

Tijdens de nieuwe programmeringsperiode moet dit veranderen. Ons jaarverslag bevat vele voorbeelden uit de 19 speciale verslagen die de Rekenkamer in 2013 heeft vastgesteld waaruit blijkt hoe een sterkere resultaatgerichtheid de prestaties kan verbeteren.

De Commissie heeft zich bereid verklaard om van een uitgavengerichte naar een prestatiegerichte cultuur te gaan. Drie elementen zijn noodzakelijk om dit te bereiken:

- Ten eerste een oprechte inzet, in de EU en in de lidstaten, voor het behalen van de best mogelijke resultaten met beperkte EU-middelen;
- ten tweede geschikte doelen voor de te behalen resultaten en betrouwbare informatie over de voortgang bij de verwezenlijking ervan, en

- ten derde het allerbelangrijkste: stimulansen om goede prestaties te belonen en slechte prestaties te bestraffen.

Tegelijkertijd kunnen en moeten de globale resultaten die met EU-middelen worden behaald zichtbaarder zijn. In dit verband beveelt de Rekenkamer aan dat de Commissie in haar jaarlijkse evaluatieverslag meer aandacht besteedt aan de Europese meerwaarde van de EU-begroting en aan de bijdrage die daarmee wordt geleverd om de doelstellingen van de Europa 2020-strategie te verwezenlijken. Wij merken verder op dat het vermogen van de Commissie om dat te doen - in zeer sterke mate - afhankelijk is van de kwaliteit van de informatie die beschikbaar is in de lidstaten.

Voorzitter, excellenties,

De verbetering van het financieel beheer van de EU is geen kwestie van kiezen tussen geld uitgeven, regels volgen of resultaten behalen. Het gaat erom alle drie tegelijkertijd te doen.

Wij weten dat dit niet eenvoudig is. Wij onderstrepen de risico's daarvan in ons overzicht (“landscape review”) over het financieel beheer van de EU. Deze taak zou echter gemakkelijker worden als de EU-begroting beter beheersbaar zou zijn, met minder uitgavenprioriteiten, duidelijker doelen en eenvoudiger regelingen voor de besteding van het geld. Dit zijn de belangrijkste lessen uit de begrotingsperiode 2007-2013.

Zoals ons werk hopelijk laat zien, zet de Rekenkamer zich ten volle in om de Raad, de andere EU-instellingen en de autoriteiten van de lidstaten te helpen om het financieel beheer en de verantwoording in de EU in de huidige begrotingsperiode te verbeteren.

Ik dank u voor uw aandacht.